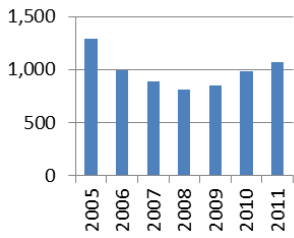

מידעזה - ערכת סיוע להבנת הסגר על רצועת עזה

מצב כלכלי

אין בעזה מחסור במזון • יש בעיית עוני שהוחרפה בשל שנים של סגר והגבלות תנועה. למעלה מ-70% מהאוכלוסייה מקבלים כיום סיוע הומניטרי • שיעור האבטלה הרשמי עומד על 31.9% (לעומת 18.7% ב-2000) • ברצועת עזה חסרים כ-250 בתי ספר, בין השאר כתוצאה של ההגבלות על הכנסת חומרי בניין • הלימודים מתבצעים בשתיים ולפעמים שלוש משמרות.

בגרף: תמ"ג לנפש ברצועת עזה (מקור: הלמ"ס הפלסטינית)

מדיניות הגבלות תנועה

הכנסת סחורות לרצועה: המעבר היחיד הפתוח למעבר סחורות לתוך הרצועה ומחוצה לה (פרט למנהרות) הוא מעבר כרם שלום המקשר בינה לבין ישראל • ישראל מאפשרת הכנסת כל סוגי הסחורות לרצועה, למעט חומרים שהיא מגדירה כדו-שימושיים וכללו חומרי בניין בסיסיים שהוכנסו רק עבור ארגונים בינלאומיים • החל מדצמבר 2012 ישראל מאפשרת הכנסת 20 משאיות חצץ ביום למגזר הפרטי ברצועה, וחצץ החל להיכנס גם דרך מעבר רפיח עבור פרויקטים שמממנת קטאר ברצועה.

הוצאת סחורות מהרצועה: מאז מרץ 2012 הועברו מעזה לגדה 38 משאיות סחורה בלבד – 34 עבור פרויקט של ארגון המזון העולמי ו-4 עבור הרשות הפלסטינית. עם זאת, האיסור המוחלט על שיווק סחורות מעזה לשוק הפרטי בגדה ובישראל נשאר בתוקף מאז שהוטל בשנת 2007. ייצוא כמויות זניחות של תוצרת חקלאית לחו"ל מותר במסגרת פרויקט בחסות ממשלת הולנד • בשנת 2012 יצאו בממוצע 22 משאיות בחודש, כ-2% מהממוצע החודשי ערב הטלת הסגר ב-2007 • מותר לייצא מעזה גם רהיטים וטקסטיל לחו"ל, אולם הביקוש לסחורות אלה מחוץ לישראל ולגדה הוא זעום • מינואר 2012 הותרה במספר מקרים הוצאה מוגבלת של סחורות לירדן, לסעודיה, לאנגליה ולתוניסיה ולמצרים, וכולן הועברו דרך שטח ישראל.

מעבר אנשים בין עזה לגדה: המעברים היחידים דרכם מתאפשרת תנועת אנשים לתוך הרצועה ומחוצה לה הם ארז (לישראל) ורפיח (למצרים) • ישראל מאפשרת מעבר בארז רק "במקרים הומניטריים חריגים, בדגש על מקרים רפואיים דחופים" • בפועל ישראל מאפשרת מתחילת השנה כ-4000 כניסות של פלסטינים בחודש דרך ארז לישראל ולגדה המערבית, רובן של סוחרים ושל חולים ומלוויהם.

מעבר אנשים בין עזה למדינות אחרות: מעבר זה מתבצע בעיקר דרך מצרים • מעבר רפיח פתוח לתנועה כל ימי השבוע. בפועל, הממוצע היומי של הנוסעים מעזה למצרים ב-2012 עמד על 626 יציאות • דרך שליטתה במרשם האוכלוסין הפלסטיני לישראל יש שליטה עקיפה על הנפקת הדרכונים הפלסטיניים ההכרחיים ליציאה גם דרך מעבר רפיח.

גישה למרחבים היבשתי, הימי והאווירי של רצועת עזה: ישראל מונעת כל גישה לרצועת עזה או יציאה ממנה דרך הים והאוויר • מאז הפסקת האש במבצע "עמוד ענן" (ב-21 בנובמבר, 2012), ישראל הרחיבה את השטח המותר לדייג מ-3 ל-6 מיילים ימיים מהחוף • ישראל מונעת גישה לאזור חייץ ברוחב 300 מטרים לאורך גדר הגבול, אם כי מתירה כניסת חקלאים עד למרחק של 100 מטרים ממנו.

עמדת 'גישה'

מתוקף שליטתה הניכרת ברצועת עזה, המשפט הבינלאומי מטיל על ישראל חובה לאפשר חיים תקינים לתושבי הרצועה, כולל הימנעות מהגבלות תנועה על האוכלוסייה האזרחית ועל סחורות שאינן צבאיות. לצד חובה זאת, עומדת לה הסמכות לקבוע היכן וכיצד יעברו הסחורות והאנשים, ולקבוע הסדרי ביטחון סבירים ומידתיים למניעת העברת אמצעי לחימה ופעילויות צבאיות אחרות. לפיכך, עמדת 'גישה' היא שעל ישראל להסיר את ההגבלות הגורפות שנתרו – לאפשר הכנסת חומרי בניין, שיווק סחורות לישראל ולגדה, ותנועת אנשים בין עזה לגדה – כל זאת בכפוף לבדיקות ביטחוניות פרטניות. פתיחת מעבר רפיח על ידי מצרים למעבר אנשים היוותה שיפור מבורך באפשרויות הגישה של תושבי עזה לעולם. עם זאת, הדבר לא גורע מאחריותה של ישראל לאפשר תנועה סדירה של אנשים וסחורות בין עזה לגדה, שעדיין חולקות כלכלה אחת, מערכת חינוך אחת, מערכת בריאות אחת, ואינספור קשרים משפחתיים וחברתיים.